Մանրամասն Էֆքեար տեղեկանալ 300 դրամով գերիլիոց, տեղական գեղեցիկ, իսթանպոլ եւ չին կէնէր ագռէ 250, վէ ալթը ալլուղը 125 ղրշ. վէ թաշրարար իչին բոսթա փարաղը տախի իչինտե օլարագ, տեղական գեղեցիկ ասղ ագռէ 250 վէ ալթը ալլուղը տախի 125 ղրշ. օլաճագ ուր։ Վէ պէհէրանիւսիւնի 40-ար փարանա սատթլանագ տուր։

Մասիսի Էֆքեար

Մասիսի

Իլանաթը պէհէր սաթը իչին պէրինտի տէֆատա 3 իքինտի տէֆատա, 2 վէ իւչիւնճիւ վէ սայիր տէֆթարը տա 1էր ղրշ. ալընաճագ ուր։ Սէքթուպ վէ սայիրե Փէյ-սղլանա Ցօղրու-եօլու 467 նումերօլու իսթանբուլ Լէվանթ Հէրալտ Թարգիմանե Կարապետ Ց. Փանոսեան իսմինե կէօնակրիլէտէք ուր։

ՊԱՏՐԱՍՏԱՆԻ ՄԷՆԷ

ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԷՋԻՐ Գ

1870 ԱՊՐԻԼ 27 ԲԱՆԱՐ ԻՐԹԷՍԻ

ԱԼՈՖՐԱՆԿԱ ՄՍԳԻՍ 9

ՆԻՄԷՐՈ 1222

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԻՍԹԱՆՊՈԼ 27 ԱՊՐԻԼ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԵՈՒՆԱՆՏԱՆ ԳԱԹԻԼԻԿԷ

Եունան գըրալլըղընըն վիւճուտէ կէթիրիլմէսի, զայէթլէ աճընըլաճագ սուրէթտէ պօզուգ, վէ հաթթա պօզուգտան տախի ֆէնա պիր հարէքէթ օլմուշ օլտուղու, թասարիգ գըլընմըշ տըր։

Եունանիսթան, գաթիէն, Էվրոպանըն պաշընա պիր պէլա տըր։

Եունանիսթան, քէնտիսի իչին պիր էմրի թէտավի պուլմահա եախօտ միւրաճաաթ իթմէէ միւգթէտիր օլմատըղընտան, պաշգա հէքիմլէրին Եունանիսթանա չաղըրըլմալարընըն վագթի կէլմիշ տիր։

Հալը հազըրտա, Եունանիսթանա, մուվագգաթ սուրէթտէ, էճնէպի ասաքիրի տէօքտիւրիւլմէսի, եալընըզ հագգը օլմահընը, իլլա, էյլէ օլմասընա տավէթ տախի օլունմուշ տուր. վէ պաշընճա մէսէլէ շունտա տըր քի, Համիտ վէլէթլէր պիրլիքտէ՝ մի ասքէր տէօքսիւնլէր, եօգսա, եալընըզ պիրտէվլէթ մի ասքէր տէօքսիւն։

Տօղրուտան տօղրու ըէնճիտէ կէօրմիշ օլանլար, պիզ (Ինկիլիզլէր), վէ Իթալեալըլար տըրլար. հալ պու քի, Համիտ տէվլէթլէրին քեֆֆէսինին տախ, մատտէյի մէզքիւրտա պիր սէպէբի պուլունմասընը մաթլուպ իյլէմէլէրի տահա էյի օլագելիր։

Աշիքտար պիր շէյ վար տըր, եանի, Եունանտա, տեր հալ վէ քէօքտէն, հայտուտլուգ մահվ իտիլմէլի տիր. վէ մատամ քի, Եունանլըլար, քէնտի հիւսնի բիզալարը իլէ հայտուտլուղա պիր նէթիճէ վիրմէքլիյէ գարար վիրմէեօրլար, իմտի, անլէրի, օլ խուսուսուն իճրասընա մէճպուր գըլմալըէրը. վէ էկէր, քէնտի էլլէրինտէ պուլունան գուվվէթ, մէզքիւր մէմուրիյէթին իճրասընա քեֆֆի սաեալամազ իսէ, պիզէ էյի կէօրիւնտիւյիւ հալտէ, պիզզաթ քէնտիմիզ կիտիպ, հայտուտլուղուն քէօքիւնիւ գուրութապիլիրիզ։

Ժօրժ դրալընը օրտուսունու, քէնտի թէքմիլ գուվվէթի իլէ հայտուտլարա գարշը չըմահա միւգթէտիր գըլմագ իչին, եալընըզ Ինկիլիզ ասաքիրի օլարագ, եախօտ Համի տէվլէթլէրին ասաքիրինտէն օլարագ, ուֆագ պիր ֆըրգայի ասքէրիյէ, Աթինա շէհրինտէ, վէ Եունան մէմալիքինին պագը գաէալարընտա օթուրթտուրուլապիլիր։

Էկէր մէզքիւր օրտու, սահիհ պիր զայրէթ իլէ, հայտուտլարա գարշը հարէքէթ պաշլար իսէ, շիմտի մէմալիքի մէզքիւրէնին էմնիյէթի հալինի մահվ իթմիշ օլան մէրգուման սէֆիլլէրին, աղ պիր միւտտէթ զարֆընտա, մահվ իտիլէճէքլէրի շիւբհէսիզ տիր։

Պիր թարաֆտան Օսմանը հուտուտլարը քէնտիլէրէ գարշը գարալը, վէ տիկէր եանտան տէնիզ գըրելարը տախ, Ինկիլիզ հարպ սէֆինէլէրի մարիրիֆէթի իլէ տիզգաթը թամմէ իւզրէ կէօզէթիլմէքտէ օլտուղու թագտիրտէ, հայտուտլարընը գաչաճագ հիչ պիր ի�միա քէօշկէրի գալմազ։

Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, հէր նէ թարիգ թուրթմագլըղը տախի միւնասիպ ատտ իթսէ, մէզքիւր թարիգին, հէմ գուվվէթլի վէ հէմտէ իյիճէ սէչկին օլաճաղընա էմինիզ։

Լօրտ Գլարէնտրն, պու իշտէ, էօյլէ պիր գաթի վէ ֆէթին հարէքէթտէ պուլունմուշ տուր քի, նէթիճէսի, մէմալիքիմիզին շանընա մուվաֆիգ պիր հալտէ գարար գըլաճաղը իւզէրինէ, շիւբհէ իտէճէք պիր եէր գալմամագտա տըր։

Ինկիլիզ միլլէթինին նամուսու, մէզքիւր միւքէտտիր վագանընը թէմքինլի սուրէթտէ թէմիլիէ իտիլմէսի տախիլինտէ պուլունմագտա տըր։

Էկէր, ղէյրդյմէթ վէ պիկիւնահ էօմրլէրին, Եունան հիւքիւմէթինին գապահթը պէնլիյինէ վէ իգթիտարսըզլըղընա գուրպան կիթմիշ օլմալարը իչին, միւսաատէսիզ սուրէթտէ ճէզա վիրմէքսիլին, վէ թէքմիլ վէ կէնիշ սուրէթտէ հագգանիեէթին իճրա իտիլմէսինի, իգթիդա իթտիյի հալտէ, թօբուն աղը իլէ տախի մաթլուպ իթմէքսիզին կէչի վէրիլմէսի, պիզէ էպէտի պիր աեբպ օլաճագ տըր։

Ումումուն ղազապը սոն տէրէճէտէ թահրիգ օլմուշ օլտուղունտան, հէր սընըֆ էհալի վէ հէր ֆիրգա, իճրաեէ գօնաճագ օլան էն գրեագ վէ էն սրգը թէտպիրլէրի իսթիսհապ իտէճէքլէը տիր։

Վագրա, մէզքիւր թէտպիրլէրին, նէ սուրէթլի իճրայէ գօնուլաճագլարը, թահթը թէզէքքիւրէ աէրընաճագ պիր մատտէ սաեալապիլիր, ֆագաթ հարէքէթ իթմէքլիյին լիւզումի, ասլա միւճատէլէ գապալ իթմէզ։

Պիզիմ էվլատ վէ թօրունլարըմըզ, Եունան հիւքիւմէթինին պու տէրէճէտէ աղըր պիր սուի հարէքէթինի, հէր նէ սէպէպ մէպնի օլուր իսէ օլսուն, ճէզասըզ պըրագան տէվլէթ մէմուրլարընը, բարմագլարը իլէ կէօսթէրէճէքլէր տիր։

(Մորնինգ Բոսթ)

Ռուսիա հիւքիւմէթի, Լէհիսթանը հէր հալտէ եօգ իթմէք արզու իթտիկինտէն, Լէհ միլլէթլիք տույղուսունու պէսլէյիպ անը պագը սագլաեապիլիր օլան հէր պիր շէյի մահֆի իթմէքլիյէ եէմին իթմիշ, շէօյլէ քի, շէհիտ տիւշմիւշ օլան մէզքիւր միլլէթին շան ու շէրիֆինի տէրխաթըը իթտիրէն հէր նէվի հարէքէթի եա տէվիրմէքտէ, եա պաշդա սուրէթլ քօմագտա վէ եա տա անընն սուրէթինի պօզմագտա վէ թէվարիսէ տայիր օլան քիթապ վէ սայիրլէրի, Սէն Բէթերսպուրկա վէ Մոսքուսեա նագլ, վէ քիւթիւպխանէ վէ նէվատիրխանէլէրի եա թարումար վէ եախօտ անլէրին սէյրու թէմաշասընը եասագ իթմէքտէ տիր։ Սէն Բէթերսպուրկ գապինէթօսու հէր նէվի թարիգլէրէ Լէհիսթանը խարապ իթմէքլիյի իլէրի վարտրրարագ, Գաթոլիքլէրէ Ռուս լինանը իւզրէ եազըլմըշ պիր թագրմ մէզհէպ տայիր քիթապլարը զոր իլէ օգուլթտուրմագտա պիտէ, Սըլավլըգ բուհունու իլէրի վարտրրմագ իչին թէչքիլ օլունմուշ օլան գօմիթէէնին էօթէտէն պէրիտէն թօբլամըշ օլտուղու աղճէ իլէ իչթիրա օլունմուշլար տըր։

Տալմայէանընն մահէլլի հիւքիւմէթլէրի՝ տէօրթ թարաֆը պէօյիւք տիգգաթ իլէ կէօզէթլէմէքտէ օլտուղլարընտան, պիր թաղըմ սիլահլար էլտէ իթմիշլէր վէ սինօրու պէքլէմէք իչին Թրբիսթէտէն պիր թապուր ավճը ասաքի թալէպ էյլէմիշլէր տիր։

— Ֆըրանսանընն ասքէրի պէօլիւքլէրինի գօմանտա իտէն Ֆէնէրալլար, հարպիեէ նազըրընընն էմրի մուճիգինճէ, էհալիսին գուրասընա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիւն, եանի մայիս 8 տէ, 21 եաշընը պիթիրմիշ օլան քեաֆֆէյի օֆիչիալլարը, իքինճի օֆիչիալլարը վէ ասաքիրին էսամէսինի հազըրլամըշլար տըր։

Մէզքիւր էսամէլէրտէ իսիմլէրի պուլունան զապիթան վէ նէֆէրաթ, էլէր եա եօք տէյի գուրա վիրէրէք, էհալինին գուրասընա միւրաճաաթ իթմէքլիք մատտէսի հագգընտա օլան էֆքեարլարընը պէեան իտէճէքլէր տիր։

—Պավիէրա գըրալը հազրէթլէրի, եագընտա Բրուսիա գըրալը ֆամիլեասընա վիզիթա վիրէճէք տիր։

—Պիւլըթէն Էնթէրնասիօնալ տը Տըրէզա նամ զազէթատան, տիթիտէքի մալիւմաթլարը իսթիխրաճ իտէրիզ։

Տօսթլարընա գօրգու վիրէճէք սուրէթտէ աղըրճա խասթա տըր տէնիլէն Մ. տը Պիզմարգ, Պէրլինտէ պէքլէնմէքտէ տիր։

Միւշարիէյհին տիւշար օլտուղու սարըլըզ իլլէթի պաշգա պիր շէյ օլմաեըպ, իլլա, միւշարիէյհ հազրէթլէրինին, քէնտի կիզլի էֆքեարընը աշիքեարէ չըգարապիլիր վէ եախօտ իյզահաթ մաթլուպ իտիլմէսինէ սէպէպյէթ վիրէպիլիր օլան Նութգ, վէ եախօտ բէսմի թահրիրաթտան քաշընմագ իսթէտիկինտէ միւրաճաաթ իտէկէլիշ օլտուղու էսկի թարիգլէրտէն պիրիսի տիր։

Պու կիւնքի կիւն քէնտի (Պիզմարգըն) վէքիլի, կէօմրիւք բարլամէնթօսունու քիշատ իյլէմիշ տիր, իմտի՝ Մ. տը Պիզմարգ քի պէյնուզլարընը իչէրի չէքմիշ իտի, եէնիտէն անլէրի գապուղունտան տիշարը չըգարապիլիր։

—Գօրէսբօնտանա տիւ Նօրտ Էսթ զազէթասընընն պէեանընա նէզարէն, Ավսթրօ—Մաճառ հիւքիւմէթին ն ըլյի սի վէքիլասը օլան Մ. տը Պայսթ, խարիճտէ պուլունան քեաֆֆի՝ յի Ավսթրիա սէֆիրլէրինէ, Եունանտա հայտուտլուղուն տէֆի չարէսի իչին, սայրը տէվլէթլէր հէր նէ թարիգ թէշպիս իթմէքլէյի միւնասիպ կէօրիւրլր իսէ, քէնտիսինին տախի մէզքիւր հիւքիւմէթլէրին իթթիխազ իտէճէքլէրի քեաֆֆէյի թէտապիրէ իլհագ օլաճաղընը պէլտիրմիշ տիր։

Մ. տը Պայսթ, քէնտիլիյինտէն, եօգնա մը Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի թա-

ՎԵՎԵԼՈՎՈՏ

Ֆրանսերեն գրեց Հ. Մորելեան

Ամենամեծ հաճոյքն է, երբ մարդ ինքն իրեն ասում է, թե ինչ-որ բան անելու է, ինչպես նաև հաճոյանալ ինքն իրեն, երբ ասում է, թե ինչ-որ բան անելու է։ Ամենամեծ հաճոյքն է, երբ մարդ ինքն իրեն

վայեաք անուն եղեռնագործ արքայասպան-ներն մարտիրոսաց կարգին մէջ դասելուն համար հրապարակաբար այուի։

1723ին Ցիսուսեանք մեծամեծ խռովութենանց պատճառ ըլլալնուն համար Մեծին Պետրոսի հրամանաւ հալածին 'ի Ռուսաստանէ։

1731ին չնորհօք ազդեցութեանց եւ կաշառաց Թերար անուն սրբապիղծ եւ չարաբարոյ յիսուսականն փայտակոյտէ ազատի։

1755ին Բարակուայի Ցիսուսեանք երկրին բնակիչքն իրարու դէմ պատերազմի վարեն։

1757ին Լուդովիկոս Չնգետասաններորդի կենացը դարանակալ կըլլան։

1758ին Մալակրիտա, Մաթոս եւ Աղէքսանդր անուն կրօնաւորաց թելադրած եւ առաջնորդած դաւակցութեամբը Փորթուքալի թագաւորն կսպաննուի։

1759ին Ցիսուսեանք հալածին 'ի Փորթուքալէ։

1761ին Հայր Լավալէթի գայթակղական սնանկութենէ ետքը, որ ամբողջ Մարթինիքի վաճառականութիւնը յինքն գրաւած էր, Ցիսուսեանք հալածին ի Գաղղիոյ։

1847ին Զվիցերիայի այլ եւ այլ նահանգներէն հալածին։

1848ին գրեթէ բոլոր Իտալիայէ հալածական վարին։

1868ին վերջապէս Աւսթրիայէն եւ Սպանիայէն իսկ վանին եւ մերժին։

Իսկ Տաճկատանի մէջ վաթսուն տարիէ ի վեր կամ ուղղակի եւ կամ համահոգի քահանայից ձեռօք որոց առաջինքն են բրօբականտացիք զազգութիւնս յուզեն եւ խռովեն։

Ահա այս բարեյիշատակ անձինք են որ պետութեանց մերթ բարեկամական եւ մերթ թշնամական յարաբերութիւններէ օգուտ քաղելով, Հայոց ազգն իսկ յերկուս բաժանեցին, որոց մէյն Լուսաւորչական ուղղափառ եւ միւսն Հռովմէական ուղղափառ անուն տան, որով յայտնի տեսնուի թէ այս երկու մասունք ազգիս միագաւան են, սակայն ոչ հաւասարապէս աղտաստէր, ինչպէս իրենց Լուսաւորչական եւ Հռովմէական մականունքն ցուցանեն։

Սակայն Ցիսուսեանք եւ կամ գերեալն 'ի Ցիսուսեանց եկեղեցին Հռովմայ որպիսի ժամանակաց մէջ արդեօք իր ստրկական կառքին ետուէն Հայոց ազգին մէկ մասն վարեց աշխարհային փոթորկալից արկածից ժամանակ։ Ահա իր սրբազան բռնաւորութեան ամուրն Եէնիչէրիներու կոտորածին, Լտիրնէի հաշտութեամբ վախճանեալ պատերազմին, Եգիպտոսի եւ Խրիմու մարտին, Ճիտտէյի եւ Դամասկոսի աղետալի արկածից, եւ Կրէտէյի եւ Եգիպտոսի վերջին խնդրոյն ժամանակ մերթ հիմնարկեց, մերթ կանգնեց, մերթ ամրացոյց, մերթ զինեց, եւ վերջապէս այս օրերս քահանայապետական չրջաբերականաց խիծով խուսեալ եւ արգիլանաց բեկոր եւ կոտորօք լցեալ, եւ նղովից հրաճայթ նիւթերով արծարծեալ իր չանդարձակ վատիկանեան թնդանօթաց յօրանջող որկորն սպառնալից՝ Լուսաւորչական վսեմ եւ հանդարտ ոգւոյն դէմ ուղղեց։ եւ իր սրբազան բռնաւորութեան հանճարոյն ծնունդ ազգային ներկայ դրութեան՝ իբրեւ հարիւրեզնեայ պատարագ, զազգութիւն եւ զպետութիւն միանգամայն զոհել յանդգնեցաւ, այլ որով ըստ կրզրամբ։ յետագայիւք։

Քաղաքն սպանուելն

Հայր Սալմերոն։

Թագաւոր մը իր մկրտութեամբը երբէք եկեղեցւոյ դէմ իր թագաւորական իշխանութեամբ չղեղծանելու լռելեայն ուխտած է, որով եթէ հակառակ իր ուխտին վարի իշխանութենէն իյնալու իր հաւանութիւնն տուած համարի։

(Père Salmeron. page 251.)

——

Հայր Պելլարմէն։

Պապն իբրեւ հոգեւոր բացարձակ իշխան կրնայ տէրութիւններն կերփարանափոխ առնել, տրքայական թագն մէկէն միւսոյն տալ եթէ կարեւոր դատի յօգուտ հոգւոց։

(Père Bellarmins)

——

Հարք Սուարէժ եւ Մարիանա։

Պապն թագաւորաց իշխանութեան բաժանորդ է եւ կառավար, մինչեւ կարող է 'ի հարկի զիրենք թագազուրկ առնելթողեալ է անհատի մը իր անձին պաշտպանութեանը համար բռնաւոր մը սպաննել։ (Superest at tantum defensionis liceat privatae personnæ hune tyrannum occidere.) Հենրիկոս երրորդի սպաննիչն Ժագ Քլէման «յիրաւի ազնուական, հիանալի եւ յիշատակաց արժանի գործ մը ըրաւ,» որով ասոյց իշխանաց երկրի թէ երբէք իրենց ամպարիշտական ձեռնարկութիւնք անպատուհաս չի պիտի մնան։ «Ամենայն մարդ այսպէս գործելու իշխանութիւն ունի,» եթէ բաւական է յօգուտ հասարակապետութեան կեանքն ու չարչարանքն առ ոչինչ գրելու։

Ցիրաւի օգուտ մեծ էր մարդկան եթէ կեանքն արհամարելով հայրենեաց աղատութեան համար այսպիսի արիական գործոյ ձեռնարկողք բազմաթիւ ըլլային։ Բայց մարդկան մեծագոյն մասն կոյր անձնասիրութեամբ գերեալ անկարող է մեծամեծ գործոց։

Ասկէց հետեւի որ անցեալ դարերու բռնաւորաց մէջէն խիստ քիչերը «իրենց հպատակաց ձեռօք բռնամահ մեռած են»։

«Ոչ ոք տարակուսի» որ մարդ կրնայ բռնաւոր մը բացարձակապէս եւ զինուք կամ իր պալատուն մէջ վրան յարձակելով եւ կամ իրեն պատերազմ հրատարակելով եւ «նոյն իսկ նենգութեամբ եւ դարանելով ըսպաննել»։

Արդարեւ թէ եւ մեծ եւ վեհանձնական գործ մի է իր ատելութիւնն յայտ յանդիման առնել եւ ազատ ու համարձակ իր թշնամոյն վրայ յարձակիլ, «սակայն ոչ ինչ նուազ գովելի է առանց վրդովման եւ հասարակաց եւ անհատից վնասու, պատեհ առթի մ'ալ եւ նենգութեամբ դարանակ զինելով նպատակին հասնիլ։

(Les Pères Suarez et Mariana,)

——

Մարդասպանութիւն

Հայր Ուրդատո,

Վիճակաւորմը կրնայ առանց մահու չափ մեղաց, իր վիճակին եկամտից թոչակակիր եղողին մահուանն փափաքիլ, «նոյնպէս եւ որդի մը կրնայ իր հօրը մահուան ուրախանալ» միայն թէ այս ուրախութիւնը՝ ոչ անձնական ատելութենէ այլ պարզ այս մահուանն հայթայթած բարիքէն բղխի։

(Père Hurtado.)

——

Հայր Սանչէ,

Իրաւամբ ասեն թէ մարդ մը կրնայ (տիւէլ) մենամարտել իր կեանքը, պատիւը եւ մեծագանձ ինչքը պահպանելու համար իբր զասենք անիրաւ դատաստանաւ եւ խարդաւանօք յափշտակելու յամառողաց ձեռքէն պահպանելու համար ուրիշ միջոց չի մնար։ Ուստի Նավարոս իրաւամբ ասէ թէ այսպիսի դիպաց մէջ թողեալ է մարդոյ հրաւիրել զոք եւ կամ զիջանել հրաւիրանաց ուժէք 'ի մենամարտութիւն։

Եւ դարձեալ թէ «մարդ կրնայ իր թշնամին գաղտնի սպաննել, եւ քանի որ կարող է ոք իր թշնամին գաղտնապէս սպաննելով գործն 'ի գլուխ հանելու», երբէք պէտք չէ որ մենամարտութեան դիմէ։

(Père Sauchez. Théologie morale, livre II, chapitre XXXIX No. 7.)

——

Հայր Էսքոպար։

Այն որ կ'սպանէ իր թշնամին, որուն հետ երբեմն իր կենացը կորստեանը երբէք ձեռնամուխ չըլլալու պայմանաւ հաշտուած էր։ բոլորովին զայն մատնութեամբ սպաննած չի համարիր, եթէ իրեն հետ սերտ բարեկամութիւն մը չէ ունեցած։

(Père Escobar.)

——

Հայր Բէճինալտոս։

Մարդ համարձակապէս կրնայ ոչ մատնութեամբ այլ միայն դարանելով եւ կամ կռնակէն զարնելով իր զրպարտիչ դատախազն սպաննել, նոյնպէս եւ իր յորդոյն սոսա վիճէրն։

(Père Reginaldus.)

——

Հայր Հանրիկէս։

«Մարդ իրեն ապտակ զարնողն, թէ եւ փոխի կրնայ սպաննել։»

(Père Heuriquez liv. XIV, chapitre X. No. 3.)

——

Հայր Աղոր։

Միթէ ներելի է պատուաւոր անձի մը զինքն տպտակաւ եւ կամ գաւազանաւ զարնել ուզողն սպաննել։

Ոմանք աններելի է կըսեն առարկելով թէ ընկերին կեանքն մեր պատուէն աւելի յարգի է, քանի որ արդէն անգիութիւն է պարզ ապտակէ մը պահպանուելու համար օտարին կեանքն մատիլ։

Սակայն ոմանք ներելի է կրսեն եւ ըստ ինձ հաւանականաբար ներելի է քանի որ ապտակէ աղատելու ուրիշ միջոց չի կայ։ Ապա թէ ոչ անմեղաց պատիւն միշտ լիրբարանց չարամտութեան խաղալիք կըլլար։

(Père Azor. Just. mor. part III. p. 105.)

——

Հայր Պալտէլ։

Ներելի է մարդոյ զինքն ստախօս անուանողը սպաննել, երբ չարախօսն ուրիշ կերպով սանձելու կարողութիւն չունի։

(Père Baldelle. liv. III. disp. 24, No. 24.)

——

Հայր Լէսսիօս։

Եթէ ջանաս դու զիս պատուաւոր անձանց առջեւ անպատիւ առնել կրնամ ես ըստ կարծեաց ժամանակակից հեղինակաց սպանանել զքեզ երբ ուրիշ կերպով զքեզ արգիլելու կարողութիւն չունիմ, եւ երբ հրատարակած ոճիրդ թէ եւ ճշմարիտ այլ գաղտնի ըլլայ որով դատաստանական ապացոյցէ ազատ մնայ։

Եւ ահա փաստք բանից։ եթէ կարող եմ ես զինուք արգիլել զքեզ զիս ապտակահար առնելով անպատիւ ընելէ, ապա կարող եմ նոյն զինուք արգիլել զքեզ լեզուով զիս անպատիւ ընելէ։

(Père Lessius liv. II. chap. IX. No. 76-77.)

——

Հարք Լաքօպար եւ Մօլինա։

Կանոնաւորապէս մէկ սկուդի գնով կըրնայ մարդ իր ընկերն սպաննել։

(Escobar, règles No. 44.)

——

Հարք Թաններոս, Մօլինա, Ռէճինալտոս, եւ Լէսսիօս։

Թողեալ է եկեղեցականաց եւ կրօնաւորաց իսկ սպաննել իրենց կենաց եւ ընչից եւ կամ իրենց միաբանութեան սեպհական ստացուածոց պաշտպանութեանը համար։

(Tannerus, Molina, Reginaldus Lessius.)

——

Հայր Լամի։

Ներելի է եկեղեցականի մը եւ կամ կրօնաւորի սպանանել Ջրպարտիչ մը, որ կ'սպառնայ իր միաբանութեան եւ անձին վերաբերեալ գայթակղեցուցիչ ոճիրք հրատարակել, քանի որ իր արագ սպանութիւնն է մի միայն միջոց խաբանարար այս չարախօսութեանց հրատարակութեանը։ Վասն զի ինչպէս ներելի է կրօնաւորի մը սպանանել իր կենաց դարանակալը, ներելի է եւ զանձն եւ կամ իր միաբանութիւնը անպատիւ առնելու յանդգնողն սպաննել, հաւասար ընդ աշխարհականաց։

(Père Lamy. F. N, pisp. 36, No. 118,)

——

Հայր Քարամուէլ։

Կան դէպքեր ուր քահանայ մը կրնայ ըսպաննել զրպարտող մը, այլ կան եւ դէպքեր ուր պարտաւորեալ է սպանանել։

(Père Caramuel. Théologie fondomentale, p. 648.)

——

Սոսա երդումն

Հայր Սանչէ,

Կրնայ մարդ երդնուլ ուրանալով յանձանք մը զոր եւ գործած է, միայն երդման ժամանակ միտքն դնելու է թէ այս յանձանքն այս կամ այն օր եւ կամ իր ծննդենէ առաջ եւ կամ որ եւ է ուրիշ դիպաց մէջ չէ գործած։

Սակայն զգուշութիւն պէտք են բառերու կիրառութեան մէջ։ Սա յաջող միջոց մի է շատ դէպքերու մէջ, եւ է արդար երբ է պիտանի եւ օգտակար առողջութեան պատոյ եւ ընչից։

(Père Sauchez. Op. mor. p. 2. liv. III. chap. VI. No. 13.)

——

Գողութիւն

Հայր Լէսսիոս,

Ներելի է գողանալ ոչ միայն յետին կարօտութեան այլ եւ ծանր կարօտութեան մէջ իսկ։

(Père Lessius. liv. II. chap. XII. No. 12.)

——

Հայր Վասքէզ,

Երբ տեսնես գող մը աղքատն թալլելու պատրաստ եւ յամառ կրնաս իրեն առանձինն, փոխան աղքատին հարուստ անձ մը ցուցնել գողնալու համար։

(Père Vasquez)

——

Հայր Պոնի,

Սակաւագին նիւթոյ մը հանապազորդ եւ անընդհատ բարձումն բուն գողութիւն չի համարիս։

(Père Baung.)

——

Հայրն Էմմանուէլ Սա եւ Կորտոն։

Հանդարտութեամբ խղճի կրնաս 'ի ծածուկ բառնալ որ եւ է բան զոր իր աչքն անչուշտ քեզի չի պիտի զլանայր եթէ իրմէ խնդրած ըլլայիր։

(Père Emmanuel Sa et gordon.)

Պոռնկութիւն

Հայր Թապերնա վարդապետ, որ եթէ պոռնկութիւնը անդիմադրելի բուռն ցանկութենէ մը հարկադրեալ է յանձանք չի համարիր։

Հայր Էմմանուէլ Սա իբրեւ սկզբունք հաստատէ, թէ հին մարդ եւ թէ այր կրնայ վարձու տալ իր անձը, պահանջել եւ առնուլ այնպիսի սակարկութեան մը գինը։

Հաճատ աղջիկ մը եւ կամ աղնուատոհմ կին մը ինչ գին որ պատշաճ տեսնէ կրնայ դնել իր անձին չնորհաց։

Հայր Ֆիլիւթիոս,

Շնացողն՝ հրապարակաւ պոռնկողին վարձն աւելի զաղտնի պոռնկողին վարձն հատուցանելու իրաւամբ եւ 'ի խղճէ պարտաւորեալ է, որովհետեւ գաղտնի կնկան մը մերձենալ յայտնի բոզի մը մերձենալէն աւելի ածէ եւ դարձեալ թէ դրական օրէնք մը չիկայ որ այս գաղտնի մերձաւորութեան վարձուց անրաւականութիւնն հաստատէ։

Նոյն խորհրդածութիւնն կրնամք ընել նաեւ խոսեցեալ կուսի, ամուսնացեալ կընոջ, մայրապետի եւ ուրիշ որ եւ է մարդոյ անձին չնորհաց վարձուց նկատմամբ, վասն զի վերոյիշեալ պատճառաբանութեանց այս ամենայն դէպք հաւասարապէս ենթակայ են։

Occultæ fornicaræ debetur prétium in conscientia, et multo majore ratione, quam publicæ. Copia enim quam occulta facit mulier sui corporis multo plus valet quam ea quam publica facit meritrix; nec ulla est lex positiva quae reddat eam incapacem pretii. Idem dicendum de pretio promisso vergini, conjugatæ, moniali et cuicumque alii. Est enim omnium eadem ratio.

(Filiutius. tr. 31, ch. IX, No, 231)

——

Հայր Պոնի, Քաղուածոյ մեզաց գրքին 14 երեսին մէջ հաստատէ թէ աղջկունք առանց ծնողաց միջնորդութեան իրաւամբ տէր են իրենց կուսութեան։ Երբ աղջիկն իր հաւանութեամբն կուսութենէ մերկանայ, թէ եւ հայրն գանգատելու տեղիք ունենայ, սակայն ոչ աղջիկն որ իր կուսութեան եւ մարմնոյն տէր է եւ ոչ իր հոմանին իրեն անիրաւութիւն բրած համարին, վասն զի աղջիկն ազատ է առնելոյ զոր ինչ լաւ դատի, միայն չի կրնար անձնասպան եւ ոչ անդամահատ ինել։

Որբեսպանութիւն

Հայր Ա. Մարին կրսէ թէ յդի աղջիկ մը առանց յանձանաց կրնայ վիժել իր զաւակը եթէ սա մի միայն է միջոց իր յղութիւնը եւ խայտառակութիւնն պատրուակելու։

(Père J. Marin.)

Պէր Էրդէն Դոռլէան

Շէ-էլ-բէան էֆէնտիին Ղէրզի հեռնէ

Մէվսուգ պիր մահալտէն իշիտիլիշէ նէզարէն, Շիւքիւրեան էֆէնտի սրյթ ու չէօհրէթը բէսալէթինին ալա ճէնահը իլ բիւնամէ չար ադթարը ճիհանէ մ'ունթէշիր օլտուղունու իֆթիխարէն թարիգի ինպիսաթ իլէ պէյան պուեուրմուշլար տըր։

Շու օրրատէ պիր վագըթ էնկիւրիտէ վուգու պուլմուշ օլան պիր քէյֆիյէթ ագլամա կէլտի։

Պիր կիւն Ինկիւրիւ միւթէմէքքինլէրինտէն Գոյուն օղլու իսմինտէ պիր գայտաղ ատամը, վագթըն առաջնորդու թէտիպ իտէճէք օյուր վէ լալէյէ ուրտուրուր։

Գոյուն օղլու սաղընա վէ սոլունա պիրէր ժամկոյ, էօնիւնէ մահալլէ մուխթարընը վէ արտընա գօրուճուեու գաթարագ, վէ էթրաֆընը սարրպ եուհաեա տուրան օլուզ չօճուղու սէլամլանարագ, հիսար եոգուչունու սարար իքէն, տօսթունտան պիրի եանընա եանաչրպ, նէ՞ պու հալ Գոյուն օղլու տէտիղինտէ, Գոյուն օղլու կէօզիւնիւ էթրաֆա չէվիրիպ սէյրինէ տուրան գալագալրը կէօրիւնճէ, «օյան Գոյուն օղլու օճաղը օյան կէօր էվլատընը չան ու չէօհրէթինի, զարտաչ, ի՞նչ կեանք ի՞նչ պառք ի՞նչ կաղծրութիւն զարտաչ» տէյու պուլյուրմուշ տը։

Պէր Էրդէն Դոռլէան

ԺՈՂՈՎ

Հայաստանի Հանրապետության Գյուղատնտեսության նախարարությունից ստացվել է հետևյալ հաղորդագրությունը.

Ընթացիկ տարվա հունվարի 1-ի դրությամբ Հանրապետության գյուղատնտեսական կազմակերպությունների հաշվեկշռում գտնվող հողերի ընդհանուր մակերեսը կազմել է 1 միլիոն 187 հազար հեկտար։ Դրանցից 1 միլիոն 173 հազար հեկտարը գյուղատնտեսական նշանակության հողեր են